

D E C I Z I E

12 mai 2010

mun.Chișinău

Colegiul civil și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Cernat Nina,
Judecătorii Covalenco Elena, Arhip Valeriu,

cu participarea:

reprezentantului Consiliului Superior al Magistraturii - Babără Sofia, în baza
procurii nr.1953 din 15 decembrie 2009,

examinând în ședință publică recursul declarat de Muruianu Ion,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Muruianu Ion împotriva
Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la contestarea actului administrativ,
împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2010, prin care acțiunea
a fost respinsă,

c o n s t a t ă

Prin hotărârea nr. 98/9 din 09.03.2010, Consiliul Superior al Magistraturii (CSM)
a aplicat în privința judecătorului Curții Supreme de Justiție, Ion Muruianu, sancțiunea
disciplinară - mustrare aspră.

Potrivit hotărârii CSM, Ion Muruianu, în calitate de Președinte al Curții Supreme
de Justiție, prin unele expresii rostite în cadrul Adunării generale a judecătorilor din
13.02.2010 cu privire la mass-media și reprezentanții avocaturii, a săvârșit abaterile
disciplinare prevăzute de art. 22 alin. (1) lit. e), j) și k) din Legea cu privire la statutul
judecătorului - „(...) atitudinea nedemnă, în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu,
față de colegi, avocați, experți, martori (...), activitățile publice cu caracter politic (...),
încălcarea gravă a eticii judiciare”.

La 23.03.2010, Ion Muruianu s-a adresat în Curtea de Apel Chișinău cu cerere de
chemare în judecată către CSM, solicitând instanței anularea hotărârii nr. 98/9 din
09.03.2010. I. Muruianu a argumentat că rostirea secvențelor menționate din discursul
său la Adunarea Generală a Judecătorilor din 13.02.2010 nu constituie, în principiu,
abatere disciplinară și nu formează abaterile disciplinare care i-au fost imputate.
Reclamantul a menționat că a avut temeiuri de fapt concrete pentru a critica unele
abordări din mass-media și avocatură cu privire la sistemul judecătoresc, iar afirmațiile
sale, pe lângă faptul că nu sunt jignitoare, nu se referă la toți jurnaliștii și întreg sistemul
avocaturii. Potrivit lui I. Muruianu, hotărârea menționată a CSM este neîntemeiată
deoarece a fost adoptată cu încălcarea legislației materiale care reglementează aplicarea

sancțiunilor disciplinare judecătorilor, precum și a normelor ce reglementează procedura examinării și aplicării sancțiunilor disciplinare.

În opinia lui I. Muruianu, procedura disciplinară, intentată în privința sa, urma să fie examinată inițial de Colegiul disciplinar, și doar ulterior, de CSM, în calitate de instanță care examinează contestările asupra hotărârilor Colegiului disciplinar sau validează aceste hotărâri.

La fel, reclamantul a menționat că la ședința Consiliului din 09.03.2010 membrul CSM Alexandru Tănase a fost în situație de incompatibilitate și nu urma să participe la examinarea abaterii disciplinare, deoarece este feciorul jurnalistului Constantin Tănase, care a cerut intentarea procedurii disciplinare împotriva Președintelui Curții Supreme de Justiție I. Muruianu. Totodată, A.Tănase, care exercita funcțiile de Ministru al Justiției și de deputat al Parlamentului, fiind subordonat politic și administrativ Prim-Ministrului, care a declarat public că Președintele Curții Supreme de Justiție urmează a fi sancționat sever pentru discursul rostit la adunarea generală a judecătorilor, nu va fi independent de a vota decizii pe această procedură.

Din considerentele expuse a fost solicitată recuzarea lui A.Tănase, însă prin hotărârea CSM nr.97/9, din aceeași dată, pe care o consideră ilegală, cererea de recuzare a fost respinsă.

CSM nu a recunoscut acțiunea și în referința sa, care reiterează argumentele hotărârii CSM nr. 98/09 din 09.03.2010 și nu conține argumente suplimentare, a solicitat respingerea acesteia.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 06.04.2010 cererea de chemare în judecată a fost respinsă.

Instanța de fond a reținut în argumentarea soluției sale că conform art. 32 alin. (2) din Constituție libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie. Poziția reclamantului Ion Muruianu pronunțată la Adunarea generală a judecătorilor din 13.02.2010 față de rolul presei în genere, și anume „ (...) un rol diabolic și distructiv în această afacere îl joacă mass-media care, fiind prin definiție dulăi de pază ai societății se transformă uneori – să-mi fie de scuzare – în cîini turbați care devin periculoși pentru societate prin minciunile care le răspîndesc (...), demonstrează o atitudine nedemnă față de avocați, iar față de mass-media a admis o activitate publică cu caracter politic. Totodată, ca o persoană cu înaltă funcție publică, exprimându-și opinia cu folosirea unui limbaj inadmisibil într-o societate democratică, a prejudiciat onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.

Prima instanță a apreciat fraza pronunțată de I. Muruianu ca nejustificată nici după formă, nici după conținut, invocînd că la momentul expunerii nu au fost prezentate careva probe întru confirmarea celor expuse, fiind enunțată o concluzie contrară principiul de imparțialitate.

De asemenea, instanța de judecată a menționat că responsabilitatea reclamantului este agravată de statutul pe care îl are în societate. De aceea, discursurile și comportamentul lui ar trebui să fie echilibrate și bine gândite, pentru a spori încrederea publicului în puterea judecătorească, or judecătorul vorbește din numele puterii judecătorești și nu din numele personal, ca persoană fizică.

Prin urmare instanța a considerat că, reclamantul prin aprecierea dată a discreditat justiția, compromițând cinstea și demnitatea de judecător, prin ce a încălcat prevederile

alin. (2), art. 15 din Legea cu privire la statutul judecătorului.

Reieșind din circumstanțele enunțate, instanța de judecată a reținut că, acțiunile lui Ion Muruianu constituie abatere disciplinară, iar aplicarea față de el a sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare aspră, este legală și întemeiată.

La fel, prima instanță a considerat neîntemeiate argumentele reclamantului cu privire la încălcările de ordin procedural admise de CSM.

La 19.04.2010, I. Muruianu a înregistrat recurs asupra hotărârii Curții de Apel Chișinău din 06.04.2010, pe care l-a completat prin cererea înregistrată la 29.04.2010.

Recurentul a invocat că hotărârea Curții de Apel Chișinău din 06.04.2010 este neîntemeiată și urmează a fi casată, deoarece instanța nu a ținut cont de argumentarea cererii de chemare în judecată și, în detrimentul prevederilor art. 241 alin. (5) din CPC, a pronunțat o hotărâre neîntemeiată, limitându-se la transpunerea mecanică a argumentelor preluate din hotărârea contestată a CSM.

În consecință, I. Muruianu a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 06.04.2010, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind admiterea acțiunii.

În ședința Colegiului recurentul nu s-a prezentat, solicitând prin cererea din 11.05.2010 examinarea recursului în lipsa sa. Colegiul de recurs a dispus examinarea cererii de recurs în absența recurentului.

Reprezentantul CSM a înregistrat pe 11.05.2010 referință asupra recursului, argumentele cărei în principiu repetă motivarea hotărârii CSM contestate și referința depusă în prima instanță.

În ședința Colegiului civil și de contencios administrativ, reprezentantul CSM, Babără Sofia, fiind audiată, a solicitat respingerea recursului și menținerea în vigoare a hotărârii pronunțate de Curtea de Apel Chișinău la 06.04.2010.

Examinând recursul în raport cu materialele cauzei și normele incidente acestora, Colegiul civil și de contencios administrativ consideră că acesta este pasibil de admis, cu casarea hotărârii adoptate de Curtea de Apel Chișinău la 06.04.2010 și pronunțarea unei noi hotărâri despre admiterea cererii lui I. Muruianu și anularea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 98/9 din 09.03.2010, din următoarele motive.

Conform art.417 al.(1) lit.c) CPC instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să-l admită și să dea o nouă hotărâre fără a restitui pricina spre rejudecare, anulând hotărârea primei instanțe dacă nu este necesar să verifice suplimentar dovezile prezentate în instanța de recurs și dacă circumstanțele pricinii au fost stabilite de prima instanță, însă normele de drept material au fost aplicate eronat.

Legalitatea actului administrativ contestat de Ion Muruianu urmează a fi verificată prin prisma prevederilor art.26 din Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10.02.2000.

Conform prevederilor acestei norme actul administrativ contestat poate fi anulat, în tot sau în parte, în cazul în care:

- a) este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii;
- b) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței;
- c) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite.

La caz, sînt incidente toate aceste prevederi.

Astfel, s-a stabilit că, în cadrul Adunării generale a judecătorilor desfășurată la 13.02.2010, Ion Muruianu, deținând funcția de Președinte al Curții Supreme de Justiție,

în alocuțiunea sa „Unificarea practicii Judiciare – obligație a Curții Supreme de Justiție și imperativ prioritar pentru sistemul judecătoresc”, printre altele, a spus că „*cred că am obligația să evidențiez așa-zisul fenomen al „condamnărilor” statului la CEDO și consider important și oportun să declar, cu toată responsabilitatea, că pe marginea numitului fenomen se fac diverse speculații și insinuații neghioabe, unele mai șocante decât altele, dar ele toate, laolaltă, urmăresc minimum 3 (trei) țeluri: 1) reclamă (publicitate) pentru unii avocați; 2) lustruirea fariseică a imaginii unora și ponegrirea, cu orice preț, a altor magistrați; 3) defăimarea premeditată a întregului sistem judiciar și a statului în consecință. Un rol diabolic și distructiv în această afacere îl joacă mass-media, care, fiind prin definiție dulăii de gardă ai societății, se transformă uneori, să-mi fie scuzată expresia, în câini turbați, care devin periculoși pentru societate prin minciunile pe care le răspândesc și prin intoxicarea cu dezinformații a opiniei publice referitor la întregul corp de judecători” (f.d.21-29).*

La 17.02.2010, în adresa CSM a parvenit adresarea Președintelui Parlamentului Republicii Moldova, Mihai Ghimpu, în care solicită examinarea scrisorii nr. 359 din 15.02.2010, înaintată de un grup de jurnaliști, care acuză atacurile asupra presei din partea președintelui Curții Supreme de Justiție, Ion Muruianu, în cadrul adunării anuale a judecătorilor. (f.d.59)

Ulterior, în adresa CSM a parvenit apelul Asociației obștești „Juriștii pentru drepturile omului” și „Promo-Lex” în care se solicită pornirea unei proceduri disciplinare împotriva judecătorului Ion Muruianu, invocând faptul că, la 13.02.2010, în raportul său, expus în mod public, în fața judecătorilor și persoanelor invitate, s-a referit la condamnarea Republicii Moldova de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin declarații care nu corespund realității.

La 23.02.2010, prin dispoziția semnată de președintele CSM, D. Visternicean, membrii CSM, Al. Arseni și N. Corochi, în privința lui I. Muruianu a fost intentată o procedură disciplinară.

Prin hotărârea nr. 98/9 din 09.03.2010, CSM a hotărât în conformitate cu prevederile art. 24 al Legii cu privire la CSM și art. 19 alin. (2) lit. c) al Legii cu privire la colegiul disciplinar și răspunderea disciplinară a judecătorilor a-i aplica judecătorului Curții Supreme de Justiție domnului Ion Muruianu sancțiunea disciplinară sub formă de muștrare aspră.

În motivarea hotărârii CSM a reținut că potrivit art. 21 din Legea cu privire la statutul judecătorului, judecătorii sînt trași la răspundere disciplinară pentru abaterile de la îndatoririle de serviciu, precum și pentru comportările care dăunează interesului serviciului și prestigiului justiției. În acest aspect s-a făcut referire la prevederile art. 22 alin. (1) lit. e), j) și k) din Legea cu privire la statutul judecătorului, potrivit cărora constituie abateri disciplinară atitudini nedemne, în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu, față de colegi, avocați, experți martori (...), activitățile publice cu caracter politic (...), încălcarea gravă a eticii judiciare”.

Potrivit hotărârii CSM, în condițiile art. 32 alin. (1) din Constituție, oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt. Conform art. 32 alin. (2) libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.

Consiliul a opinat că expresia domnului Ion Muruianu, aflat în serviciu, tocmai a demonstrat atitudine nedemnă față de avocați, iar față de mass-media a admis o

activitate publică cu caracter politic, totodată, ca o persoană cu înaltă funcție publică exprimându-și opinia cu folosirea unui limbaj inadmisibil într-o societate democratică, prin care fapte a prejudiciat onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie. În acest sens, CSM a notat că poziția expusă de Ion Muruianu la întrunirea anuală a judecătorilor, față de rolul presei în genere, și anume „ (...) un rolul diabolic distructiv în această afacere îl joacă mass-media care, fiind prin definiție dulăi de pază ai societății se transformă uneori - să-mi fie de scuzare — în câini turbați care sunt periculoși pentru societate prin minciunile care le răspîndesc (...)”, nici de cum nu poate fi justificată din nici un punct de vedere, nici după formă, nici după conținut.

Consiliul a considerat că gravitatea acestei învinuiri, este determinată și de faptul ca, ea a fost spusă, pe de o parte, de o persoană cu un statut înalt, de conducătorul instanței supreme de justiție, pe de altă parte membru al Consiliului Superior al Magistraturii - organul suprem de autoadministrare judecătorească, fără a fi aduse la momentul expunerii, careva probe întru confirmarea celor expuse. Pe de altă parte a fost expusă concluzia enunțată în fața corpului judecătoresc, principiul de bază al căruia este imparțialitatea.

Consiliul a mai menționat că potrivit alin. (1) art. 15 din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din 20.07.2005 „(...) judecătorii sînt obligați să asigure ocrotirea drepturilor și libertăților cetățenilor, onoarea și demnitatea lor (...) să fie nepărtinitori.” De asemenea, Consiliul a subliniat că un judecător și, mai ales, un conducător al instanței de judecată ar trebui să se bucure de cea mai înaltă considerație morală și încredere a societății, iar discursurile și comportamentul lui ar trebui să fie echilibrate și bine gândite, pentru a spori încrederea publicului în puterea judecătorească, or, judecătorul vorbește din numele puterii judecătorești și nu din numele personal, ca persoană fizică.

Consiliul a mai invocat că art. 26 din Constituție garantează dreptul persoanei la apărare, iar alin. (3) stipulează că „(...) în tot cursul procesului părțile au dreptul să fie asistate de un avocat ales sau numit din oficiu”. Consiliul a făcut referire și la alin. (4) al aceluiași articol, potrivit căruia „(...) amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege”. Astfel, Consiliul a concluzionat că, prin aprecierea dată, domnul Ion Muruianu, președintele Curții Supreme de Justiție, tocmai a încălcat aceste prevederi, totodată, și prevederile alin. (2), art. 15 din Legea cu privire la statutul judecătorului, potrivit căruia „Judecătorii în exercițiul funcției, precum și în afara relațiilor de serviciu, sînt datori să se abțină de la fapte care ar putea să discrediteze justiția, să compromită cinstea și demnitatea de judecător, ori să provoace îndoieli față de obiectivitatea lor”.

De asemenea, Consiliul a menționat că întrucât domnul Ion Muruianu, la momentul săvârșirii abaterii disciplinare deținea funcția de Președinte al Curții Supreme de Justiție și membru al Consiliului Superior al Magistraturii, examinarea procedurii disciplinare ține de competența Consiliului Superior al Magistraturii. Totodată, faptul că un membru al CSM este feciorul unui jurnalist care a solicitat intentarea procedurii disciplinare împotriva lui Ion Muruianu, în opinia CSM, nu împiedică participarea acestuia la examinarea abaterii disciplinare.

Colegiul civil și de contencios administrativ consideră că hotărârea CSM nr. 09.03.2010 a fost adoptată cu încălcarea legii, cu încălcarea competenței și a procedurii stabilite.

Astfel, motiv pentru intentarea procedurii disciplinare și ulterior pentru sancționare în temeiul art.22 al.(1) lit. e), j), și k) din Legea cu privire la statutul judecătorului au servit unele aspecte ale discursului lui I.Muruianu la adunarea generală a judecătorilor din 13.02.2010.

Pornind de la prevederile art.26 al.(2) din Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10.02.2000 potrivit căroră instanța de contencios administrativ nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității actului administrativ și a operațiunilor administrative care au stat la baza emiterii acestuia, instanța de recurs va verifica legalitatea actului administrativ contestat în aspectul încadrării abaterilor imputate lui Ion Miruianu în prevederile art.22 din Legea cu privire la statutul judecătorului.

Potrivit prevederilor art. 22 alin. (1) lit. e), j) din Legea cu privire la statutul judecătorului, constituie abateri disciplinare:

- activitățile publice cu caracter politic - lit. e);
- atitudinea nedemnă, în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu, față de colegi, avocați, experți, martori sau alți participanți la proces – lit. j);
- încălcarea sistematică sau încălcarea gravă a eticii judiciare – li. k).

Colegiul civil și de contencios administrativ consideră că abaterea disciplinară prevăzută de lit. e) din articolul invocat nu-i poate fi imputată lui I. Muruianu deoarece, în discursul său nu au fost făcute declarații politice. Astfel, conținutul întregului discurs rostit de recurent la Adunarea generală a judecătorilor nu conține nici o referire la partidele politice, sistemul politic, opțiuni politice sau comentarii ale magistratului privind careva evenimente politice. În acest context, Colegiul constată ca fiind întemeiat argumentul lui I. Muruianu, conform căruia, însăși Adunarea generală a judecătorilor nu poate fi considerată o întrunire cu caracter politic. Respectiv, ținând cont de expunerea factologică a cauzei, instanța apreciază că criticile CSM, referitoare la activitatea cu caracter politic a lui I. Muruianu, nu sunt justificate.

Abaterea disciplinară prevăzută de lit. j), din norma de referință, de asemenea, nu-i poate fi imputată în speță lui I. Muruianu, deoarece prevederile legale menționate se referă la acțiuni ale judecătorului admise față de colegi, avocați, experți, martori sau alți participanți la proces în timpul desfășurării ședințelor judiciare.

Constatările CSM și ale primei instanțe, precum că, unele aspecte ale discursului lui I. Muruianu demonstrează „lipsa de imparțialitate, neasigurarea ocrotirii drepturilor și libertăților cetățenilor, onoarei și demnității lor; încălcarea prevederile art. 26 din Constituție, care garantează dreptul persoanei la apărare, și în special, stipulările alin. (3), potrivit căruia, în tot cursul procesului părțile au dreptul să fie asistate de un avocat ales sau numit din oficiu”, precum și ale alin. (4), în conformitate cu care, amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege”, Colegiul le consideră neîntemeiate. Mai mult decât atât, instanța consideră de principiu că activitatea lui I. Muruianu, în cadrul Adunării judecătorilor, nu cade sub incidența art. 22 alin. (1) lit. j) din Legea cu privire la statutul judecătorului. Or, asemenea încălcări pot fi comise de judecători doar în cadrul unor proceduri judiciare sau cu referire la desfășurarea acestor proceduri, dar nicidecum prin rostirea unor cuvântări la întrunirile magistraților și abordarea aspectelor care nu fac obiect de judecată.

Colegiul consideră că și abaterea disciplinară prevăzută de art. 22 alin. (1) lit. k) din Legea privind statutul judecătorului (încălcarea sistematică sau încălcarea gravă a

eticii judiciare) i-a fost neîntemeiat imputată judecătorului I. Muruianu în legătură cu critica adusă unor reprezentanți ai mass-media și unor avocați. La caz, prevederile art.22 alin.(1) lit.k) urmează a fi aplicate și în coroborare cu prevederile Codului de etică a judecătorului, care stabilește standardele de conduită ale acestuia. Etica în sensul ei reprezintă norma de morală, de cultură generală, care reglementează obligațiile morale ale judecătorului față de justițiabili, participanții la proces și societate.

Astfel, conform art. 32 alin. (1) și (2) din Constituție, oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil. Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.

Conform art. 1 din Legea presei, în Republica Moldova libertatea presei constituie un drept fundamental, consfințit de Constituție. Statul garantează tuturor persoanelor dreptul la exprimarea liberă a opiniilor și ideilor, la informare veridică asupra evenimentelor din viața internă și cea internațională prin intermediul publicațiilor periodice și al agențiilor de presă, care își desfășoară activitatea în condițiile pluralismului politic, precum și respectarea legislației cu privire la drepturile de autor.

Potrivit art. 4 din aceeași lege, publicațiile periodice și agențiile de presă publică, potrivit aprecierilor proprii, orice fel de materiale și informații, ținând cont de faptul că exercițiul acestor libertăți ce comportă datorii și responsabilități este supus unor formalități, condiții, restrângeri și unor sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea crimei, ocrotirea sănătății, protecția moralei, protecția reputației sau apărarea drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea unor informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judiciare.

Conform Rezoluției 1003 (1993) a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei privind etica jurnalismului, profesia de jurnalist include drepturi și obligații, libertăți și responsabilități. Difuzarea știrilor trebuie să fie bazată pe adevăr, asigurată prin mijloace adecvate de verificare și demonstrare și pe imparțialitate în prezentare. Bârfele nu trebuie confundate cu noutățile. Titlul și sumarul știrilor trebuie să reflecte esența evenimentelor și datelor prezentate cât mai precis. Chiar dacă opiniile sunt întotdeauna subiective și nu pot servi ca criteriu pentru veridicitate, trebuie să ne asigurăm că opiniile sunt exprimate onest și etic.

În același timp, prin jurisprudența CtEDO, obligatorie la nivel național, s-a statuat că fără pluralism, toleranță și deschidere nu există o societate democratică, iar rolul presei în această societate democratică este unul de „câine de pază” al democrației. Presa nu are doar sarcina de a răspândi informații și idei, ci și publicul are dreptul de a le primi. Or, altfel presa va fi incapabilă să-și joace rolul său vital de „câine de pază” (*Handyside vs regatul Unit; Jersid vs. Danemarca; Tborgier Tborgeirson vs Islanda; Bladet Tomso and Stensaas vs. Norvegia*).

Potrivit Avizului nr. 7 (2005) al Consiliului Consultativ al judecătorilor europeni (CCJE), întru soluționarea problemelor referitoare la atacurile admise de presă împotriva corpului de magistrați, organele de autoadministrare ale judecătorilor, trebuie să dea răspunsuri prompte la astfel de atacuri.

Conform art. 8 alin. (2) din Codul de etică al judecătorului, aprobat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 366/15 din 29 noiembrie 2007, judecătorul își

poate exprima opinia prin declarații publice, realizându-și dreptul la replică, pentru a infirma oricare afirmație falsă sau defăimătoare, inclusiv publicată în mijloacele de informare în masă, la adresa sa sau despre procesul de judecată. În cazul când va face declarații publice, se va conduce de criterii de rezonabilitate și măsură.

Conform p. 2.3 din Codul de principii, standarde și recomandări al producătorilor companiei publice „Teleradio-Moldova”, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Observatori nr. 1/35 (3) din 07.11.2007, respectarea principiului libertății presei implică apărarea drepturilor individului și valorilor democratice, dar a fi „câine de pază” al democrației nu înseamnă a fi „dulău turbat”.

Astfel, din actele normative naționale și internaționale se desprind următoarele aspecte ce au importanță pentru examinarea prezentei spețe:

- libertatea de expresie este indispensabilă unei societăți democratice;
- rolul presei este primordial în promovarea libertății de expresie;
- presa are menirea virtuală de a fi „câine de pază” a democrației;
- într-o societate democratică, dreptul publicului larg de a primi informații se realizează prin difuzarea știrilor bazate pe adevăr, asigurate prin mijloace adecvate de verificare și demonstrare și pe imparțialitate în prezentare,
- normele deontologice ale mass-media consideră încălcarea eticii profesionale a jurnaliștilor ca transformare virtuală a acestora din „câinii de pază” a societății în „dulăi turbați”;
- reprezentanții organelor autoadministrării judecătorești urmează să reacționeze la atacurile presei asupra justiției.

De rând cu cele menționate, Colegiul consideră că în speță sunt relevante și următoarele aspecte privind relațiile dintre sistemul judecătoresc, mass-media și avocatură:

Astfel, la 23.07.2007, Asociația Judecătorilor din RM a făcut publică Adresarea Consiliului Executiv al Asociației Judecătorilor din RM către Comisia pentru Etică și Disciplină a Baroului Avocaților. În adresare se menționează că, în calitate de garant al justiției - valoare fundamentală a statului de drept, puterea judecătorească are nevoie de încrederea cetățenilor, motiv din care este necesară protejarea ei împotriva unor atacuri distructive, mai ales că judecătorii sunt ținuti de obligația de rezervă care-i împiedică să reacționeze într-o asemenea situație. În acest sens au fost menționate expunerile repetate ale președintelui Baroului Avocaților din Republica Moldova, dl Gheorghe Amihalachioae, și cele ale avocatului Vitalie Nagacevschi, și anume, atacul distructiv asupra autorității puterii judecătorești a celor doi avocați menționați la ședința comună a Comisiei Juridice, pentru Numiri și Imunități și Comisiei pentru Drepturile Omului, unde au fost aduse învinuiri neîntemeiate întregului sistem judecătoresc, prejudiciind grav imaginea acestuia. În opinia Consiliului executiv al Asociației Judecătorilor din Republica Moldova, critica adusă de avocații Gheorghe Amihalachioae și Vitalie Nagacevschi depășea orice limite admisibile într-o societate democratică, constituie acțiuni intenționate și distructive, îndreptate spre pierderea încrederii societății în actul de justiție și avea drept scop promovarea unei imagini proprii. (Revista „Themis” nr.2 din 2007).

La 15.08.2007, Consiliul Superior al Magistraturii a expediat mijloacelor mass-media un comunicat în care a atenționat, cu referire la CtEDO, că (...) instanțele de judecată pot fi criticate, însă, în același timp, acestea trebuie să se bucure de încrederea

opinie publice și, prin urmare, trebuie să fie protejate împotriva unor manifestări de profundă lipsă de respect față de actul de justiție, adesea generate de prejudecăți și frustrări individuale sau scopuri puțin oneste, ce prejudiciază autoritatea actului de justiție și afectează prestigiul justiției și al corpului judecătoresc. Fără a avea intenția de a cenzura dreptul la libera exprimare, CSM condamnă practicile îndreptate în acest sens(...) CSM dezaprobă tentativele de manipulare a opiniei publice a celor ce interpretează speculativ hotărârile CEDO pronunțate în privința RM, (...) fie prin distorsionarea intenționată a conținutului acestora și transmiterea unui mesaj denaturat, destinat unui public neinițiat. Acest „război mediatic” regretabil, prin acuze bazate pe prezentarea trunchiată sau incompletă a unor date, afectează percepția publică și imaginea justiției atât pe plan național, cât și internațional...”.

La 25.06.2008, Asociația Judecătorilor din RM, a făcut publică Adresarea Consiliului Executiv al Asociației Judecătorilor către organele mass-media, corpul de jurnaliști și judecători în legătură cu articolul „Decizii și comenzi politico-mafiotice” publicat în „Moldova Suverană”. Potrivit adresării, Consiliul consultativ a considerat prea exagerate concluziile jurnaliștilor și a menționat, printre altele, că corpul de magistrați nu exclude discuțiile cu presa, dar optează pentru o conversație cultă, civilizată și obiectivă, fără insultări și etichetări, fără atac direct la persoană, dar cu maximă înțelegere și toleranță. (Revista „Themis” nr.2 din 2008).

În același timp, la materialele cauzei au fost anexate publicații din mass-media cu următorul conținut:

- în ziarul „Timpul” din 16.08.2007, sub titlul „În RM sistemul judecătoresc este culmea rușinii”, s-a afirmat că „(...) sistemul judiciar este culmea rușinii societății moldovene și poverii de care, se pare, nu ne vom „spăla” cu una, cu două în viitorul apropiat(...)”;

- în „Moldova Suverană” din 23.09.2008 s-a publicat articolul cu denumirea „Cu ajutorul judecătorilor corupți Baronul Veaceslav Platon vrea să falimenteze „Regia Transport Electric din Capitală”;

- în ziarul „Timpul” din 16.10.2008 s-a înserat declarația avocatului Alexandru Tănase precum că „(...) seceta și inundațiile din ultimii ani nu au provocat un dezastru atât de mare pentru țară, precum l-a provocat Colegiul Economic al Curții Supreme de justiție.” Potrivit lui circa 70% din deciziile Colegiului economic se referă la naționalizarea bunurilor materiale ale cetățenilor;

- în „Moldova Suverană” din 21.10.2008, cititorului i se oferă titlul „Justiția națională oferă protecție corporativă membrilor clanului Platon”;

- în „Moldova Suverană” din 16.12.2008 opiniei publice i s-a sugerat că judecătorii CSJ, prin influență din partea proprietarilor IPTEH, au emis o decizie care facilitează condamnarea la CtEDO;

- în ediția din 13.03.2009 a „Jurnal de Chișinău”, prin titlurile diferitor articole se remarcă următoarele; „Cazul Duca a fost organizat”; „Sistem Judecătoresc dictatorial”. La 17.03.2009, pe paginile aceluiași editorial se afirmă că „Chișinăul a pierdut la CtEDO 18 milioane de euro în urma deciziilor arbitrale ale instanțelor de judecată”.

Instanța de recurs notează că, în speță, nu are sarcina de a verifica în ce măsură conținutul articolelor menționate este în corespundere cu starea de fapt (or, aceasta depășește limitele obiectului de examinare dedus Colegiului). În același timp, instanța notează și observă că publicațiile indicate nu expun și nu solicită opinia magistraților

vizați și nici a instanțelor judecătorești vizate, nici a Consiliului Superior al Magistraturii. Ca urmare, Colegiul apreciază maniera menționată de difuzare a știrilor ca fiind evident neasigurată prin mijloace adecvate de verificare și demonstrare, cât și pe imparțialitate în prezentare.

La fel, Colegiul remarcă că publicațiile menționate nu fac referire la argumentarea deciziilor judecătorești care sunt supuse criticii și nici nu compensează această omisiune prin înserarea, chiar și parțială, a deciziilor judecătorești pe paginile editorialelor.

Drept consecință, Colegiul consideră că o atare relatare despre actul de justiție este vădit contradictorie Rezoluției 1003 (1993) a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei privind etica jurnalismului, iar modul în care au fost expuse subiectele despre justiție, în lipsa încercărilor de a afla și reflecta opinia persoanelor sau instanțelor vizate, nu poate fi calificat drept o abordare echidistantă și obiectivă a unor chestiuni de interes public. În așa mod, este indiscutabil că publicul este informat trunchiat, mediatizării fiind supus doar un punct de vedere, iar opiniile sistemului judecătoresc cu privire la criticile dure aduse corpului de magistrați rămânând necunoscute societății civile.

Prin urmare, Colegiul constată că I. Muruianu a făcut uz de dreptul său la replică, la opinie, față de comportamentul lipsit de echidistanță a unor surse mass-media, care au adus învinuiri grave întregului sistem judecătoresc. În ceea ce privește limbajul folosit de I. Muruianu, și anume expresia „câini turbați”, Colegiul constată că aceasta, fiind folosită chiar în actele normative ce reglementează deontologia profesională a jurnaliștilor cu sensul de deviere de la principalele reguli deontologice ale jurnaliștilor, nu poate fi considerată ca inadmisibilă într-o societate democratică și în uzul unui reprezentant al puterii judecătorești. Astfel, Colegiul constată că, cerințele art. 8 din Codul deontologic al judecătorului, privind criteriile de rezonabilitate și măsură ale magistraților în relațiile cu mass-media, au fost respectate de către I. Muruianu. Or, magistratul a prezentat CSM date concrete privind anumite deficiențe ale reflectării sistemului judecătoresc în presă, iar în cadrul Adunării judecătorilor nu a s-a referit la toată mass-media și a utilizat o expresie indirect derivată din jurisprudența CtEDO, nemijlocit „inventată” de reprezentanții mass-media în scopul semnalării unor devieri de la normele deontologice ale jurnaliștilor.

Mai mult, Colegiul apreciază drept important faptul că opiniile lui I. Muruianu au reprezentat o continuare a reacțiilor sistemului judecătoresc cu privire la abordarea justiției în mass-media, aceste reacții fiind inițiate anterior de Asociația Judecătorilor și însuși CSM.

Colegiul consideră ca fiind neîntemeiate și argumentele CSM, susținute de prima instanță, în conformitate cu care I. Muruianu a fost sancționat pentru critica adusă unor avocați.

Astfel, până în prezent, pe site-ul „Juriștii pentru drepturile omului” este afișată o listă a judecătorilor responsabili de condamnarea Moldovei la CtEDO și numărul deciziilor pronunțate de ei contrar jurisprudenței CtEDO. În același timp, datele prezentate de reclamant, inclusiv în alocuțiunea sa în fața Parlamentului pe marginea executării de către Curtea Supremă de Justiție a hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr.72-XVI din 28 martie 2008 (stenograma ședinței Parlamentului Republicii Moldova din 26.02.2010), publicată integral pe site-ul Curții Supreme de Justiție, confirmă că unii judecători au pronunțat un număr mai mic de soluții condamnate de CtEDO, iar alții, dimpotrivă, deși au participat la adoptarea unui număr mare de soluții

pentru care Republica Moldova a fost condamnată de CtEDO, în general nu sunt menționați în lista întocmită de „Juriștii pentru drepturile omului”.

Prin urmare, opinia lui I. Muruianu, despre lustruirea de către avocați a imaginii unor judecători în detrimentul altora, a avut suport factual, a urmărit atenționarea opiniei publice asupra stării de fapt reale privind magistrații care au participat la pronunțarea deciziilor condamnate la CtEDO și a evidențiat unele lacune în reflectarea problematicei menționate care, în principiu, pot afecta negativ și neîntemeiat imaginea profesională a magistraților.

Astfel, Colegiul civil și de contencios administrativ constată că I. Muruianu, prin alocuțiunea sa din 13.02.2010, rostită la Adunarea anuală a judecătorilor nu a săvârșit abaterea disciplinară prevăzută de art. 22 alin. (1) lit. k) din Legea cu privire la statutul judecătorului cu privire la încălcarea sistematică sau încălcarea gravă a eticii judiciare.

Colegiul consideră întemeiată și invocarea de către recurent a hotărârii CtEDO pronunțată în cazul *Kudeșkina vs Rusia* din 26.02.2009 care este analogică problematicei vizată în speță. În hotărârea menționată, CtEDO a constatat violarea art. 10 al Convenției Europene și a reținut că, chiar dacă Kudeșkina și-a permis unele generalizări și critici dure în adresa sistemului judecătoresc, totuși acestea nu erau în principiu lipsite de temei factologic și de aceea nu pot fi considerate ca un atac personal, dar ca o abordare de bună-credință a unor probleme ce au o mare importanță pentru societate.

CtEDO a considerat că aplicarea sancțiunii față de Kudeșkina era una descurajatoare pentru magistrații care doresc să intre în polemici privind eficiența sistemului judecătoresc. Curtea a specificat că tentativa de a sancționa disciplinar un judecător pentru participarea cu discurs public la discuții privind starea lucrurilor în sistemul judecătoresc este pasibilă să producă așa numitul „efect congelator” care, prin frica de a fi sancționat, negativ se răsfârge asupra exercitării dreptului la libertatea de exprimare și prin urmare, în astfel de situații, prevederile art.10 CEDO sunt violate.

În speță, Colegiul notează că I. Muruianu nu a menționat că starea de lucruri pe care o abordează este caracteristică pentru toate știrile difuzate în mass-media, dar având premise de fapt, s-a referit la impactul asupra justiției a unor asemenea atitudini mediatizate.

Circumstanțele de fapt și de drept, cărora Colegiul le-a dat apreciere, demonstrează incontestabil lipsa în acțiunile lui I. Muruianu a abaterilor disciplinare imputate în dispoziția de intentare a procedurii disciplinare din 23.02.2010 și, implicit, pentru a constata ilegalitatea hotărârii CSM nr. 98/09 din 09.03.2010.

Examinând afirmațiile recurentului referitoare la încălcările procesuale admise de CSM la examinarea cazului, Colegiul civil și de contencios administrativ consideră necesar de a menționa că, potrivit art.7, lit.a) din Legea nr.950/19.07.96 cu privire la colegiul disciplinar și răspunderea disciplinară a judecătorilor, examinarea cazurilor privind răspunderea disciplinară a judecătorilor ține de competența exclusivă a colegiului disciplinar, fără careva excepții. Prevederile din art. 4 al Legii nr.947/19.07.96 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, la care face trimitere CSM în hotărârea nr.98/9 din 09.03.2010, urmează a fi aplicate în coroborare cu prevederile art.7 din Legea cu privire la colegiul disciplinar și răspunderea disciplinară a judecătorilor. Astfel, CSM este competent să examineze cazuri privind răspunderea disciplinară a judecătorilor și respectiv să aplice sancțiuni numai în cazurile când au fost contestate hotărârile Colegiului disciplinar. La caz, CSM a ignorat aceste prevederi.

Participarea Ministrului Justiției, A.Tanase, la examinarea procedurii disciplinare în privința lui I.Muruianu, Colegiul o consideră ilegală, în situația în care procedura disciplinară a fost intentată inclusiv și în baza demersului semnat de tatăl lui A.Tănase – jurnalistul Constantin Tănase.

În concluzie Colegiul constată că, deficiențele invocate de recurent cu privire la procedura de examinare a pretinselor abateri disciplinare, sunt absorbite de cele la care Colegiul civil și de contencios administrativ s-a referit anterior și de fapt nu pot influența soluția instanței de recurs.

Din considerentele menționate, Colegiul civil și de contencios administrativ constată că hotărârea primei instanței este neîntemeiată și ilegală, urmând a fi casată. Din aceleași motive și ținând cont de faptul că lipsesc erori judiciare care ar implica restituirea pricinii în primă instanță, Colegiul consideră că acțiunea lui I. Muruianu trebuie admisă, cu dispunerea anulării hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr.98/9 din 09 martie 2010 ca ilegală în fond și adoptată cu încălcarea procedurii.

În conformitate cu art.417 al.(1) lit.c), art.419 CPC, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se admite recursul declarat de Muruianu Ion.

Se casează hotărârea Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2010 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Muruianu Ion împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la contestarea actului administrativ și se emite o hotărâre nouă, prin care:

Se admite acțiunea lui Muruianu Ion împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la anularea hotărârii 98/9 din 09 martie 2010.

Se anulează hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.98/9 din 09 martie 2010, prin care judecătorului Curții Supreme de Justiție domnului Muruianu Ion i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de mustrare aspră.

Decizia este irevocabilă de la pronunțare.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Cernat Nina

Judecătorii

Covalenco Elena

Arhip Valeriu

OPINIE SEPARATĂ

a judecătorului
Arhip Valeriu

dosarul nr.3r-1159/10 din 12 mai 2010

Muruianu Ion împotriva Consiliului Superior al Magistraturii
cu privire la contestarea actelor administrative.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 12 mai 2010, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Muruianu Ion împotriva Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) cu privire la contestarea actelor administrative, a fost admis recursul declarat de Muruianu Ion, casată hotărârea Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2010 și emisă o hotărâre nouă de admitere a acțiunii și s-a anulat hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.98/9 din 09 martie 2010, prin care judecătorului Curții Supreme de Justiție domnului Muruianu Ion i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de mustrare aspră.

Prezenta cauză, prezintă o importanță deosebită, deoarece ține de chestiuni privind interpretarea și aplicarea corectă a Legii nr.947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii și a Legii nr.950 din 19 iulie 1996 cu privire la colegiul disciplinar și la răspunderea disciplinară a judecătorilor. Din moment ce nu mă subscriu concluziilor și soluției majorității Colegiului exprimată la caz, mă simt obligat să-mi explic punctele de vedere în această opinie separată.

Art.417 alin.(1) lit.d) CPC stabilește că în cazul în care eroarea judiciară a primei instanțe nu poate fi corectată de instanța de recurs, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, restituind pricina spre rejudecare.

În conformitate cu art.240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Din materialele cauzei s-a constatat că la 23 martie 2010 reclamantul Muruianu Ion s-a adresat în instanța de judecată împotriva Consiliul Superior al Magistraturii cu o cerere de chemare în judecată prin care a solicitat anularea hotărârilor nr. 97/9 și nr. 98/9 din 09 martie 2010, cu privire la respingerea cererii de recuzare a membrului Consiliului Superior al Magistraturii Alexandru Tănase și respectiv cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare aspră Judecătorului Curții Supreme de Justiție, Muruianu Ion.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2010 cererea de chemare în judecată a fost respinsă.

Majoritatea colegiului instanței de recurs, cu opinia căroră nu sunt de acord, a anulat hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.98/9 din 09 martie 2010 din motiv că acest act administrativ este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii, este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței, este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite.

În primul rând, consider că majoritatea colegiului nu a cercetat efectiv problema competenței Consiliului Superior al Magistraturii de a examina cazul disciplinar în privința judecătorului Muruianu Ion.

Astfel, din conținutul cererii de chemare în judecată, cât și din conținutul cererii de recurs rezultă că unul din temeiurile invocate de reclamantul Muruianu Ion în vederea anulării hotărârii nr. 98/9 din 09 martie 2010 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare în formă de mustrare, s-a indicat că Consiliului Superior al Magistraturii, contrar prevederilor Legii nr.950 din 19 iulie 1996 cu privire la colegiul disciplinar și la răspunderea disciplinară a judecătorilor, s-a declarat competent să examineze abaterile disciplinare în privința sa, motivând că art.7 lit.a) al legii menționate, expres stabilește că examinarea cazurilor privind răspunderea disciplinară a judecătorilor ține de competența colegiului disciplinar.

La acest argument Curtea de Apel Chișinău, în hotărârea sa din 06 aprilie 2010, a indicat: „că luând în considerație faptul că la momentul aplicării sancțiunii, domnul Muruianu Ion avea doar statutul de judecător al Curții Supreme de Justiție, iar în conformitate cu art.3 lit.c) al Legii nr.947 din 19 iulie 1996, Consiliul Superior al Magistraturii întru exercitarea atribuțiilor sale, în domeniul respectării disciplinei și eticii judecătorilor este competent să aplice sancțiuni disciplinare în privința judecătorilor”.

Aceiași motivație se conține și în hotărârea contestată nr.98/9 din 09 martie 2010, unde Consiliul Superior al Magistraturii, își motivează competența sa la examinarea cazului disciplinar prin faptul că „domnul Muruianu Ion la momentul comiterii abaterii disciplinare deținea funcția de Președinte al Curții Supreme de Justiție și membru al Consiliului Superior al Magistraturii, din care cauză examinarea procedurii disciplinare ține de competența Consiliului Superior al Magistraturii”.

Consider că prima instanță nu a răspuns argumentului invocat de reclamantul Muruianu Ion, referitor la lipsa competenței Consiliului Superior al Magistraturii de a examina procedura disciplinară în privința sa.

Notez aici că atât Consiliul Superior al Magistraturii, cât și prima instanță au invocat numai oportunitatea de a reține în competența sa examinarea cazului disciplinar în privința judecătorului Muruianu Ion, dar nu și temeiurile de drept. Or, instanța de judecată urma să răspundă argumentului invocat și să examineze doar aspectele de drept a chestiunii privind competența Consiliului la examinarea cazului disciplinar nu și aspectele de oportunitate.

Consider că prima instanță nu s-a referit la nici un temei de drept privind competența Consiliului la examinarea cazului disciplinar din litigiu, din următoarele considerente.

În primul rând, prima instanță a făcut referire la prevederile art.3 lit.c) al Legii nr.947 din 19 iulie 1996, care stabilesc de fapt componența Consiliului Superior al Magistraturii nu și atribuțiile acestuia.

În al doilea rând, în continuarea concluziilor sale prima instanță a indicat că în baza art.3 lit.c) al Legii nr.947 din 19 iulie 1996, Consiliul Superior al Magistraturii este competent să aplice sancțiuni disciplinare judecătorilor. Însă acest temei de drept nu se regăsește în hotărârea contestată a Consiliului Superior al Magistraturii, deci instanța neîntemeiat din oficiu a invocat un astfel de temei, cu atât mai mult că organul emitent nici nu s-a referit la el.

În continuarea acestor concluzii țin să menționez că din explicațiile reprezentantului Consiliului Superior al Magistraturii, s-a constatat că anterior emiterii hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr.98/9 din 09 martie 2010, ar fi existat o hotărâre a Consiliului prin care acesta s-a declarat competent la examinarea cazului disciplinar în privința domnului Muruianu Ion, cu indicarea tuturor temeiurilor de drept în acest scop.

Astfel, luând în considerație că în partea de motivare a hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. nr.98/9 din 09 martie 2010 cu privire la sancționare, nu este indicat temeiul de drept în baza căruia Consiliul a reținut și a examinat cazul disciplinar, consider că un astfel de temei drept ar putea fi regăsit în hotărârea anterioară prin care a fost reținut cazul disciplinar spre examinare în Consiliu.

Hotărârea de reținere a cazului disciplinar spre examinare în Consiliu, la materialele dosarului lipsește, din care cauză n-a fost obiect de examinare în prima instanță, astfel instanța de recurs nu este în posibilitate să se pronunțe efectiv asupra argumentului privind respectarea normelor de drept la stabilirea competenței Consiliului la examinarea cazului disciplinar respectiv.

Consider că argumentul sus-menționat și invocat de recurentul Muruianu Ion are o importanță majoră pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre, pentru că unul din temeiurile de anulare a actului administrativ contestat, conform art.26 din Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10.02.2000, poate fi, emiterea lui cu încălcarea competenței.

Majoritatea completului a concluzionat că hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 98/9 din 09 martie 2010 îi sunt incidente toate cele trei temeiuri de nulitate stabilite de art.26 al Legii contenciosului administrativ și anume: este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii; este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței; este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite. Astfel că majoritatea a conchis că Consiliului Superior al Magistraturii a emis această hotărâre cu încălcarea competenței.

Consider necesar să notez că pentru declararea nulității actului administrativ nu este necesar să fie întrunite cumulativ cele trei temeiuri de nulitate stabilite de art.26 al

Legii contenciosului administrativ. Mai mult decît atît, emiterea actului administrativ de un organ incompetent este deja un temei exhaustiv de nulitate, deoarece însăși incompetența atrage nulitatea actului și îl lipsește de efecte juridice. Prin urmare, legalitatea sau ilegalitatea acestuia în baza celorlalte temeiuri de nulitate *a priori* nu poate fi verificată, atunci cînd s-a constatat incompetența organului emitent.

Astfel, referitor la soluția majorității colegiului instanței de recurs, concluzia mea este următoarea:

dacă majoritatea colegiului a constatat nulitatea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr.98/9 din 09 martie 2010 cu privire la aplicată sancțiunea disciplinară în formă de mustrare aspră judecătorului Curții Supreme de Justiție Muruianu Ion, din incidente de competență, atunci instanța de recurs nu era competentă să se expună în privința existenței sau inexistenței abaterii disciplinare, întrucît în acest caz instanța de judecată a substituit organul competent să examineze acest caz disciplinar, ceea ce constituie o imixtiune inadmisibilă a instanței de judecată în activitatea acestui organ.

Referitor la celelalte temeiuri de nulitate a hotărîrii Consiliului, invocate de majoritatea instanței de recurs, cum sunt: ilegalitatea în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii și ilegalitatea din motiv că a fost emis cu încălcarea procedurii stabilite, am ajuns la părerea că instanța de recurs nu a dispus de posibilitatea examinării soluției hotărârii contestate, deoarece în prima instanță n-au fost obiect de examinare și nu s-au prezentat materialele privind pornirea procedurii disciplinare, materialele cazului disciplinar, materialele referitor la recuzarea membrului Consiliul Superior al Magistraturii, Tănase Alexandru.

În lipsa actelor nominalizate și în lipsa indicării clare, complete și certe a tuturor motivelor de fapt și de drept care au format convingerea primei instanțe, instanța de recurs nu a avut criterii de apreciere a temeiniciei/netemeiniciei, legalității/ilegalității concluziilor și soluției pronunțate de prima instanță.

Cele menționate mai sus mi-au impus concluzia că în lipsa elucidării clare și certe a motivelor de drept și de fapt, hotărârea Curții de Apel Chișinău urma a fi casată integral cu restituirea pricinii spre rejudecare în prima instanță, deoarece circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii nu au fost constatate și elucidate pe deplin, au fost încălcate normele de drept procedural și normele de drept material și aceste erori judiciare a primei instanțe nu pot fi corectate de instanța de recurs.

Judecătorul Curții Supreme de Justiție
Arhip Valeriu